

सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षात माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयाद्वारे “शासकीय योजनांची माहिती जनसामान्यांना देण्यासाठी “संवाद वारी” उपक्रमाच्या आयोजनासाठी झालेल्या रु.५,९०,००,०००/-इतक्या अंदाजित खर्चास कार्योत्तर प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन निर्णय क्र. मावज-२०२५/प्र.क्र.१४५/मावज-१
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक:- ३ सप्टेंबर, २०२५

वाचा :- १) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र. मावज-२०२४/प्र.क्र.१२९/मावज-१
दिनांक:- १० ऑक्टोबर, २०२४
२) माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय यांचे पत्र क्र. प्रदर्शने/२०२५-२६/
सं.वा.प्र./ का-६/६०, दि. ०२/०६/२०२५

प्रस्तावना :-

पंढरपूरच्या आषाढी वारीनिमित्त लाखो भाविक आळंदी ते पंढरपूर आणि देहू ते पंढरपूर या मार्गाने एकत्र येतात. महाराष्ट्रातील प्रत्येक गावातील किमान एक नागरिक या वारीमध्ये सहभागी झालेला असतो. या आषाढी यात्रेनिमित्त मुख्य दोन दिंड्या निघतात. त्यात आळंदीवरून निघणारी ज्ञानेश्वर महाराजांची दिंडी आणि दुसरी देहू वरून निघणारी तुकाराम महाराजांची दिंडी यांचा समावेश आहे. या दिंड्यांमध्ये शेतकरी, शेतमजूर, साखर कारखान्यातील मजूर, दुग्ध व्यावसायिक तसेच तरुण तरुणी मोठ्या संख्येने सहभागी होतात. अलिकडच्या काळात पालखी सोहळ्यात तरुणांचा सहभाग मोठ्या प्रमाणात दिसून येतो. वारीच्या कालावधीत पालखी मार्गावरील गावा-गावत अतिशय उत्साहाचे वातावरण असते. या मार्गावरील सर्व शाळा, महाविद्यालय, स्थानिक संस्था, नागरिक यांचाही सहभाग असतो. या दिंड्यांमध्ये सर्व नागरिक मोठ्या संख्येने सहभागी होतात.

आषाढी वारी कालावधीत दि. १८ जून, २०२५ ते दि. ८ जुलै, २०२५ रोजी दिंडी प्रवास मार्गावर विविध माध्यमांद्वारे (उदा. चित्ररथ, प्रदर्शने, पथनाट्य, कलापथक, एलईडी वॉलसह मोबाइल व्हॅन, घडीपत्रिका, रेडिओ केंद्र तसेच बस स्टॅण्डवरून शासकीय संदेशाचे प्रसारण, पंढरपूर येथे भव्य प्रदर्शन, होर्डिंग आदी) शासनाच्या विविध योजनांची माहिती योग्य आणि पात्र लाभार्थ्यांपर्यंत पोहचण्यास मदत व्हावी. या दृष्टीने प्रचार व प्रसिध्दी करण्यात आली. यासाठी माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयाच्या उक्त संदर्भ क्र. २ येथील दि. २ जून, २०२५ च्या प्रस्तावाद्वारे एकूण रु. ५,९०,००,०००/- (अक्षरी रुपये :- पाच कोटी नव्वद लक्ष फक्त) इतक्या अंदाजित खर्चास कार्योत्तर प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयाने संदर्भाधीन दि. २ जून, २०२५ च्या पत्रान्वये खालीलप्रमाणे अंदाजित खर्चाचा प्रस्ताव सादर केला आहे. सदर रु. ५,९०,००,०००/- (अक्षरी रुपये पाच कोटी नव्वद लक्ष फक्त) अंदाजित खर्चाच्या प्रस्तावास कार्योत्तर, प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	माध्यम	अंदाजित खर्च (सर्व करांसहीत)
१	<p>चित्ररथ - देहू ते पंढरपूर दिनांक १८ जून ते ८ जुलै २०२५ आणि आळंदी ते पंढरपूर दिनांक १९ जून ते दि. ८ जुलै, २०२५ या दिंडी प्रवास मार्गावर प्रत्येकी एक चित्ररथ असे दोन चित्ररथ उभारणी करून वारी मार्गावर फिरवणे. (विषय आणि संकल्पनासहित)</p> <ul style="list-style-type: none"> चित्ररथ वाहनाचा आकार - ८ फूट x २० फूट दोन ट्रक २१ दिवसांकरिता वारीत + ४ दिवस पोहचणे व परतणे (डिझेल सह) विषयाच्या अनुषंगाने दोन चित्ररथ निर्मिती, फेब्रिकेशन, डिझाईन, सजावट, लेआउट इ. चित्ररथाकरिता ध्वनी यंत्रणा २१ दिवसांकरिता दोन्ही चित्ररथाकरिता ध्वनी मुद्रण, संगीत निवेदन देखरेख, देखभाल इत्यादी प्रत्येक चित्ररथाकरिता वाहनचालक, क्लिनर, सहायक, २ सुरक्षा रक्षक असे एकूण ५ व्यक्ती (निवास व भोजन व्यवस्थेसह) २५ दिवसांकरिता दोन्ही चित्ररथाकरिता प्रत्येकी २ समन्वयक २५ दिवसांकरिता आपातकालीन परिस्थितीसाठी आवश्यक त्या सोयी-सुविधा/ सुरक्षा उपकरणे. 	१,३०,००,०००/-
२	<p>प्रदर्शन - आषाढी वारी कालावधीत वारीच्या दोन्ही दिंडी प्रवास मार्गावर २ प्रदर्शनाचे आयोजन (विषय आणि संकल्पनासहित)</p> <ul style="list-style-type: none"> ४ x ६ फूट या आकाराचे सेल्फस्टँडचे ६० पॅनेल डिझाईन, व्हिज्युअल, कॉपीराइट, ग्राफिक्स, छायाचित्र संकलन आणि संपादनासह Vinyl Printing दोन व्हिडिओ इंटरऑक्टिव्ह वॉल - LED TV- ६५ inches एका प्रदर्शनाकरिता चार समन्वयक, चार सहायक, दोन मदतनीस असे एकूण १० व्यक्ती (निवास व भोजनासह) याप्रमाणे २१ दिवसांकरिता दोन फोल्डेबल वॉटरप्रूफ टेन्ट, टेबल, खुर्च्या, कुलर, कारपेट, मनुष्यबळ, जनरेटर वाहतुक - २१ दिवसांकरिता दोन्ही मार्गावरील प्रदर्शनाच्या साहित्याच्या वाहतूकीसाठी ट्रक - २५ दिवसांकरिता सजावटीच्या वस्तू दोन्ही प्रदर्शनाकरिता दोन्ही प्रदर्शनासाठी साऊंड सिस्टिम २१ दिवसांकरिता आकर्षक भेटवस्तू (प्रदर्शनाला भेट देणाऱ्या व्यक्तींस) 	१,१५,००,०००/-

३	<p>दोन कलापथक : आळंदी ते पंढरपूर आणि देहू ते पंढरपूर या दोन्ही दिंडी प्रवास मार्गावर कलापथक वाहनांवर नाट्य सादर करतील. प्रत्येक कलापथकात १० कलाकार (वादक व वाद्यांसह) असतील असे दोन कलापथक असतील. प्रत्येक कलापथक दररोज ४ कार्यक्रम सादर करतील.</p> <ul style="list-style-type: none"> • दोन्ही कलापथकांकरिता तयार (Fabricated) सुशोभित रंगमंच • रंगमंच - वाहनांचा आकार : ८ फूट x १८ फूट • रंगमंच वाहन २१ दिवसांकरिता वारीत + ४ दिवस पोहचणे व परतणे (डिझेलसह) • रंगमंच वाहनाची विषयाच्या अनुषंगाने सजावट • प्रत्येक कलाकारास दर दिवशी मानधन (निवास, भोजन, प्रवास खर्चासह) • दोन्ही कलापथकांकरिता ध्वनी व प्रकाश यंत्रणा • कलापथकांकरिता संहिता लिहून देणे, दिग्दर्शन करणे, तालीम घेणे 	७५,००,०००/-
४	<p>पथनाट्य - देहू ते पंढरपूर दिनांक १८ जून ते ८ जुलै २०२५ आणि आळंदी ते पंढरपूर दिनांक १९ जून ते दि. ८ जुलै, २०२५ या दिंडी प्रवास मार्गावर शासनाच्या योजनांची माहिती देण्यासाठी १० कलाकारांच्या पथनाट्यांचे आयोजन केले जाईल. प्रत्येक समूह दिवसातून ४ वेळा पथनाट्य सादर करतील (विषय आणि संकल्पनासहित)</p> <ul style="list-style-type: none"> • प्रत्येक कलाकारास दर दिवशी मानधन (निवास, भोजन खर्चासह) - २१ दिवसांकरिता • दोन्ही पथनाट्याकरिता ध्वनी व प्रकाश यंत्रणा २१ दिवसांकरिता • पथनाट्याकरिता संहिता लिहिणे, दिग्दर्शन करणे, तालीम घेणे • दोन्ही पथनाट्यांमधील कलाकारांची ने-आण करण्याकरिता दोन वाहने (डिझेल खर्चासह) २१ दिवसांकरिता 	४५,००,०००/-
५.	<p>प्रत्येक वारी मार्गावर दोन याप्रमाणे एलईडी वॉलसह चार मोबाईल व्हॅन - आळंदी ते पंढरपूर आणि देहू ते पंढरपूर या दोन्ही दिंडी प्रवास मार्गावर LED वॉलसह मोबाईल व्हॅनद्वारे विभागाच्या योजनांची माहिती प्रसारित करण्यात येईल</p> <ul style="list-style-type: none"> • एकूण चार एलईडी मोबाईल व्हॅन (डिझेलसह) • प्रत्येक मोबाईल व्हॅनसाठी २ समन्वयक याप्रमाणे ८ समन्वयक 	५५,००,०००/-
६	<p>पंढरपूर येथे ५ दिवसांकरिता भव्य प्रदर्शनाचे आयोजन (विषय आणि संकल्पनासहित) बंदीस्त वॉटरप्रूफ मंडप उभारणी</p> <ul style="list-style-type: none"> • डिस्प्ले पॅनल सनबोर्ड पॅनल निर्मिती - पॅनलचा आकार ४ फूट x ६ फूट या आकाराचे सेल्फ स्टॅण्डचे ४० पॅनल डिझाईनिंग, व्हिज्युअल, कॉपीराईट, ग्राफीक्स, छायाचित्र संकलन आणि संपादनासह व्हिन्ल प्रिटींग फ्रेमिंगसह • प्रदर्शनाचे प्रवेशद्वार • प्रदर्शनाकरिता मोकळ्या जागेचे ५ दिवसांकरिता भाडे • टेन्ट, कारपेट, स्टेज, गेट, पॉडीयम, टेबल, खुर्च्या, पंखे, इ. (लेबरसह) ५ दिवसांकरिता 	३५,००,०००/-

	<ul style="list-style-type: none"> • दोन प्रदर्शन समन्वयक, स्वयंसेवक आणि पर्यवक्षेक • सजावटीसाठी वस्तू • साऊंड सिस्टिम व प्रकाश यंत्रणा ५ दिवसांकरिता • १४ x १० आकाराचे एलईडी वॉल राइझरसहित • प्रदर्शन संच ने-आण करण्यासाठी वाहतूक • कलाकार व अधिकारी, कर्मचारी, सादरकर्ते आदींसाठी पिण्याचे पाणी, मोबाईल टॉयलेट 	
७.	विविध विभागांच्या योजनांची माहिती देणाऱ्या घडीपत्रिकेची निर्मिती व छपाई - ६ लाख घडीपत्रिका (वारीसह वारी मार्गात येणारी गावे, लोकवस्त्या इत्यादी ठिकाणी स्वयंसेवकां मार्फत वाटप.	३५,००,०००/-
८.	सोशल मिडिया व डिजिटल मिडीयाद्वारे प्रसिध्दी व नियोजन फेसबुक, ट्वीटर, इंस्टाग्राम, युट्युब प्लॅटफॉर्म प्रचार व प्रसिध्दी	२५,००,०००/-
९.	प्रदर्शने आणि LED मोबाईल व्हॅनद्वारे प्रसिध्दी करिता लागणाऱ्या संकल्पना :- <ul style="list-style-type: none"> • ऑडिओ जिगल्स /ऑडिओ स्पॉट निर्मिती - १०, • प्रिंट क्रिएटिव्ह निर्मिती - २, • प्रिंट संकल्पनांचे अॅडप्टेशन • २ मिनिट कालावधीचा माहितीपट - ४ 	७०,००,०००/-
१०.	मोहिमेत सहभागी कलाकार व अधिकारी, कर्मचारी, सादरकर्ते आदींसाठी पिण्याचे पाणी व इतर अनुषंगिक सोई सुविधा	५,००,०००/-
	संवाद वारीकरिता येणारा एकूण खर्च (सर्व करांसहित) रुपये	५,९०,००,०००/-
अक्षरी - एकूण रुपये पाच कोटी नव्वद लाख फक्त		

२. सदर प्रस्तावास खालील अटींच्या पूर्ततेच्या अधीन राहून मान्यता देण्यात येत आहे.

- खर्च करण्यात येणाऱ्या सर्व बाबी वरील प्रस्तावाप्रमाणे असाव्यात.
- संवादवारी या उपक्रमाच्या माध्यमातून राज्य शासनाच्या विविध योजनांची माहिती जनसामान्यांना देण्याच्या आवश्यकतेनुसार जाहिरातीकरिता माध्यम निवडलेले दिसून येते, तथापि अशा प्रकारे माध्यम निवडताना माध्यम व योजनांची द्विरुक्ती होणार नाही, याची खबरदारी महासंचालनालयाने घ्यावी.
- प्रस्तावित संवादवारी या उपक्रमासाठी टर्न की पध्दतीने अल्प मुदतीची ई-निविदा प्रक्रिया राबविण्यात येणार असल्याचे महासंचालनालयाने प्रस्तावात नमूद केले आहे. यानुषंगाने सर्व बाबी तपासण्याची जबाबदारी महासंचालनालयाची राहिल.
- प्रस्तावात नमूद केलेल्या वित्तीय मर्यादेमध्ये खर्च असावा. याकरिता कोणताही अतिरिक्त निधी उपलब्ध करून देण्यात येणार नाही.
- शासनाने वेळोवेळी जाहिरातीबाबत विहित केलेल्या कार्यपद्धतीचे पालन करण्यात यावे. नवमाध्यमे इत्यादी जाहिरातींचे प्रसारण/प्रसिध्दी करताना माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयाकडे उपलब्ध असलेल्या दराने वर्तमानपत्रांद्वारेची प्रसिध्दी तसेच

दृकश्राव्य, श्राव्य व इतर बाह्य प्रसिद्धी माध्यमांद्वारे करावयची प्रसिद्धी सीबीसी (DAVP) च्या शासकीय दराने करण्यात यावी.

- (vi) प्रस्तावित कामांसाठी दर/निवड करावयाच्या संस्था याबाबत सामान्य प्रशासन विभागाचे/वित्त विभागाचे शासन निर्णय तसेच, ई-निविदा मागविण्याबाबतच्या सर्वसाधारण निर्देशाचे व अनुदेशाचे पालन करण्यात यावे. तसेच उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या शासन निर्णय दि. ०१/१२/२०१६ मध्ये नमूद अटी व शर्ती कार्यपद्धतीचा अवलंब करावा.

३. प्रस्तुतचा खर्च सामान्य प्रशासन विभाग, मागणी क्र. ए-६, २२२०-माहिती व प्रसिद्धी, ६०-इतर, १०१ जाहिरात व दृक प्रसिद्धी, (००),(०३), शासकीय योजनांची विशेष प्रसिद्धी मोहीम (कार्यक्रम), २६ जाहिरात व प्रसिद्धी, (संगणक सांकेतांक क्र.२२२०११७५) या लेखाशिर्षातर्गत सन २०२५-२६ मधील मंजूर अनुदानातून बीम्स प्रणालीवर उपलब्ध तरतुदीच्या मर्यादेत भागविण्यात यावा.

४. सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ४०७/का-१४४३, दि.०४/०७/२०२५ व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.४४८/व्यय-४, दि.११/०८/२०२५ अन्वये प्राप्त सहमतीनुसार संदर्भाधिन दि २ जून, २०२५ च्या प्रस्तावास कार्योत्तर मंजूरी देण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यांत आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०९०३१६१५४७६२०७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(सारिका उ.पाटील)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव.
२. मा.सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
३. मा.अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
४. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद / विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
५. मा.उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
६. मा.उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
७. सर्व सन्माननीय विधानसभा, विधानपरिषद व संसद सदस्य.
८. मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
९. मा.उपमुख्यमंत्र्यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

१०. सर्व मा.मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
११. मा.मुख्य सचिव यांचे सहसचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
१२. सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
१३. महालेखापाल, १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता)/(लेखापरीक्षा), मुंबई, नागपूर,
१४. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई.
१५. सहसचिव, वित्त विभाग (कार्या-व्यय-४)
१६. सहसचिव, नियोजन विभाग (कार्या-१४४३)
१७. संचालक,(माहिती)(प्रशासन) माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई.
१८. संचालक,(माहिती)(वृत्त व जनसंपर्क) माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई.
१९. उपसंचालक (लेखा), माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई,
- २०.अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
२१. निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई
२२. लेखाधिकारी (आहरण व संवितरण), माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय,त्रालय, मुंबई
२३. निवडनस्ती (का.३४), सामान्य प्रशासन विभाग.
२४. मंत्रालयाच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभाग प्रमुख .कार्यालय प्रमुख /
२५. भारतीय जनता पक्ष, महाराष्ट्र प्रदेश, सी.डी.ओ.कुटीर क्र.१, योगक्षेमसमोर, वसंतराव भागवत चौक, नरिमन पॉईंट, मुंबई-४०० ०२०.
२६. भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस, महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस(इं.) समिती, टिळक भवन, काकासाहेब गाडगीळ मार्ग, दादर, मुंबई-४०० ०२५.
२७. राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष, ठाकरसी हाऊस, जे.एन.हेरेडिया मार्ग, बॅलार्ड इस्टेट, मुंबई-३८.
२८. शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई-४०० ०२८.
- २९.बहुजन समाज पक्ष, प्रदेश सचिव, महाराष्ट्र राज्य, बी.एस.जी.भवन, भूखंड क्र. ८३-ए, कलेक्टर कॉलनी, चेंबूर, मुंबई-४०००७४.
- ३०.भारतीय कम्युनिस्ट पक्ष, महाराष्ट्र समिती, ३१४, राजभवन, एस.व्ही.पटेल मार्ग,मुंबई- ०४.
- ३१.भारतीय कम्युनिस्ट (माक्सवादी) पक्ष, महाराष्ट्र समिती, जनशक्ती सभागृह, ग्लोब मिल पॅलेस, वरळी, मुंबई-४०० ०१३.
- ३२.महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना, राजगड, मातोश्री टॉवर, शिवाजी पार्क, दादर, मुंबई-४०० ०२८.